

Col·lecció: Azimut - 125

100 ITINERARIS AL VOLTANT DE CASES DE COLÒNIES

**A PEU, EN BICICLETA
I AMB ALTRES MITJANS**

MIQUEL JAUMOT I BISBAL

Cossetània
EDICIONS

Coeditat amb la Fundació Pere Tarrés

Primera edició: novembre del 2011

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 - 43800 VALLS
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

© Miquel Jaumot Bisbal
© Cossetània Edicions

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Formes Gràfiques Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-799-5

Dipòsit legal: T-279-2011

Una guia mai no es fa sola; a part de l'autor o autors, hi ha molta altra gent que fa suggeriments, que dóna consells, que ensenya racons o històries. També qui ho llegeix i no ho entén bé i et fa rectificar. A tots els que m'han ajudat, aconsellat o seguit per les carreteres, camins i viaranys, moltes gràcies.

Menció especial he de fer de la Carme, que s'ho ha llegit i rellegit tot, i que junt amb el Gabriel m'han acompanyat pertot arreu; al Josep Oriol, que guia darrere guia em va donant la seva confiança. A en Pere Vives i en Sergi Gasull, que també han llegit i comentat l'esborrany. Als administradors i directors d'escoles de natura, que han revisat la seva zona: en Vicenç de Calafell, en Roger del Montsec, l'Oriol del mas Cot i la Cot, en Joan de la Ruca. I a tota la colla del grup de Pares i Fills del Club Muntanyenc de Sant Cugat, amb la qual ens ho hem passat molt bé tot fent una bona quantitat d'aquests itineraris.

Pròleg

Les cases de colònies van néixer de forma molt austera, promogudes pels centres d'esplai i les entitats socials, com un espai educatiu pensat en que els infants poguessin fer vacances a l'estiu. Amb els anys es va ampliar el nombre de promotors a famílies i organitzacions de tot tipus. El tipus d'usuaris també es va diversificar: escoles que fan convivències a la primavera i tardor, grups de joves i famílies els caps de setmana, escoltes, clubs esportius... Avui són unes instal·lacions polivalents, cada cop més confortables, que acullen grups de tot tipus i condició en el seu temps lliure. La casa de colònies afavoreix la convivència, la proximitat a la natura, l'oci enriquidor per a les persones.

La Fundació Pere Tarrés ofereix una àmplia xarxa de cases de colònies en la seva missió de promoció de la persona des de l'educació, especialment en el lleure, i l'acció social basades en els valors de l'humanisme cristià. Estem convençuts de la idoneïtat d'aquest equipament educatiu tant per a grups d'infants, de joves, com d'adults. Pensem especialment en estades en grup, on l'important és la relació social, el lleure educatiu, així com la immersió en nous indrets d'alt valor ecològic.

Un dels mitjans complementari a la casa de colònies però imprescindible per gaudir de l'estada són els itineraris, les excursions que es poden fer des de cada instal·lació. La Fundació vol acollir els grups d'infants, d'adolescents, de famílies tot afavorint uns dies de convivència i estret contacte amb la natura. És per això que oferim aquesta guia de 100 itineraris que a peu, però també amb altres mitjans de transport, es poden fer des de les principals cases de colònies que tenim. Fins i tot, com en altres països europeus, l'excursionista o la persona amb sensibilitat pel medi pot optar per la casa de colònies com allotjament útil dins dels itineraris.

L'autor, Miquel Jaumot, va esdevenint una referència dins la literatura excursionista per Catalunya. Professor del Departament de Natura de l'Institut de Formació de la Fundació, professor de secundària, geògraf, és autor d'altres llibres de referència escrits des del coneixement minuciós del territori,

des de l'experiència de molts anys de conèixer-lo i trepitjar-lo. Les seves "lectures del paisatge" són un plaer per qui, des de la sensibilitat per l'entorn natural i el poblament humà, té l'oportunitat d'escoltar-les o llegir-les.

100 itineraris a peu i amb altres mitjans al voltant de les cases de colònies és una eina útil per conèixer i gaudir del país. El nostre desig és que el màxim de persones, d'entitats, de grups puguin fruit de l'entorn natural, paisatgístic, cultural català gràcies a la guia i a les cases de colònies.

Josep Oriol Pujol i Humet

Director general de la Fundació Pere Tarrés

Presentació

La guia que teniu a les mans és un recull d'itineraris al voltant de 22 cases de colònies i un terreny d'acampada. Les cases estan agrupades per proximitat; així, en molts casos, es poden fer itineraris propers d'altres cases.

Normalment en trobarem un de l'entorn, uns quants de força propers i alguns itineraris d'aproximació. Alguns recorreguts són per fer amb cotxe, d'altres amb tren, uns pocs amb barca, un amb ruc (que també es pot fer a peu), un parell en raquetes (també es poden fer a peu) i un amb globus (aquest no es pot fer a peu). Sempre que ha estat possible s'han escollit itineraris senyalitzats (GR, PR, rutes de Parcs, Meridià Verd, etc.).

Naturalment moltes excursions proposades es poden fer tant de dia com de nit, però aquelles properes a l'àrea metropolitana de Barcelona estan especialment indicades per fer-les de nit i així poder contemplar les llumenetes dels voltants. També ho són les que accedeixen a zones enlairades lliures de contaminació lumínica, on podrem observar els estels.

Cal tenir molt present que els camins, les pistes i les carreteres es van modificant, i el que avui és d'una manera demà n'és d'una altra; per això, abans de fer la sortida procureu comprovar que no hi ha hagut modificacions al llarg de l'itinerari.

Es descriuen recorreguts que van des de passejades per conèixer l'entorn immediat a les cases, com a excursions per descobrir zones més apartades o indrets que podem conèixer en itineraris d'aproximació.

Abans de començar a descriure els diferents itineraris cal tenir en compte algunes recomanacions de caire general a l'hora de fer excursions:

- Pel que fa a l'aigua, hem de pensar que les fonts que es troben en alguns dels itineraris poden estar seques en determinades èpoques de l'any i en d'altres la seva qualitat pot ser dubtosa; per això és important dur sempre aigua, sobretot tenint present que hi ha molts indrets sense arbres on el sol escalfa molt i aquest líquid es fa imprescindible.

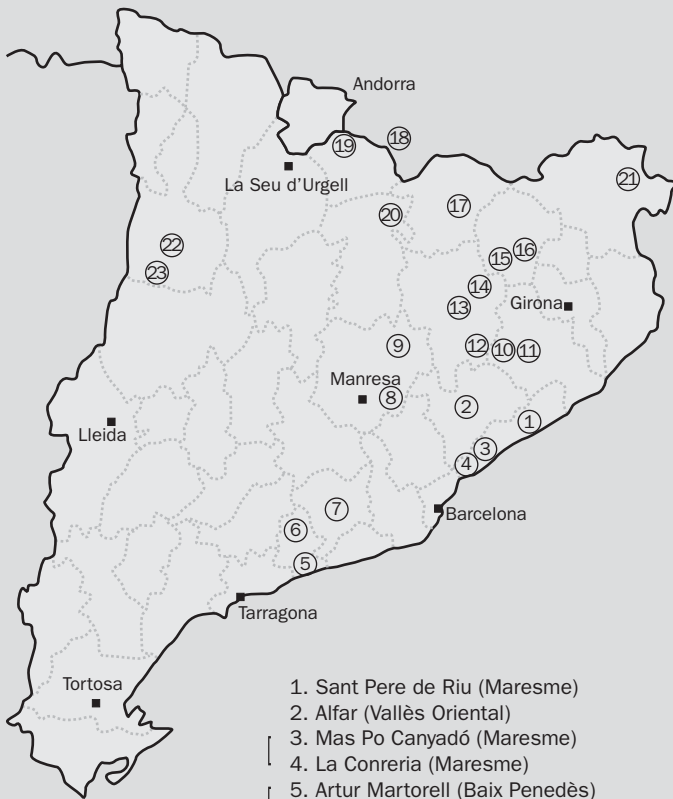

Els salts d'aigua de la Foradada, ben a prop de la casa de colònies de Santa Maria del Roure (a Cantonigròs)

LOCALITZACIÓ DE LES CASES DE COLÒNIES

1. Sant Pere de Riu (Maresme)
2. Alfàr (Vallès Oriental)
3. Mas Po Canyonó (Maresme)
4. La Conreria (Maresme)
5. Artur Martorell (Baix Penedès)
6. Sant Marçal (Baix Penedès)
7. Penyafort (Alt Penedès)
8. Llar Talamanca (Bages)
9. La Ruca (Bages)
10. El Congost (Selva)
11. El Corral de Mataró (Selva)
12. Teresa Espona (Osona)
13. Sant Martí de Riudeperes (Osona)
14. Santa Maria del Roure (Osona)
15. Mas Coll de Dalt (Garrotxa)
16. La Cot (Garrotxa)
17. Casal de l'Esperança (Ripollès)
18. Anna Maria Janer (Cerdanya)
19. Meranges (Cerdanya)
20. La Sala (Berguedà)
21. Tramuntana (Alt Empordà)
22. Mare Janer (Pallars Jussà)
23. Alberg Montsec-Mur (Pallars Jussà)

Indica que les cases són properes i, per tant, alguns itineraris poden ser comuns

- És més que recomanable, els mesos que el sol ataca, un barret o una gorra. I també crema solar.
- No hem de fer foc ni tirar burilles.
- Els caps de setmana hi ha molta gent que accedeix a determinats indrets. Això inclou motoristes, que van de pressa i que fan soroll, per tant podem apartar-nos a temps, i ciclistes, alguns dels quals també van de pressa i no fan soroll, amb la qual cosa ens els podem trobar a sobre de sobte; és a dir, que molt de compte.
- Cal tenir present també la temporada de caça, que comença a mitjans d'octubre i acaba el febrer.
- Malgrat tot (caçadors, motoristes i ciclistes), hi ha moltes estones de pau i tranquil·litat i val la pena escoltar el silenci, que a vegades ens dóna sorpreses, amb sorolls de petjades, branquillons trencats i cants d'ocells.
- La boira, especialment els matins, juga males passades a vegades; cal anar amb compte.
- Pel que fa a la roba, en funció del temps atmosfèric és bo anar com les cebes, o sigui amb capes, que es puguin treure i posar.
- El calçat és la base de tota excursió, ha de ser còmode i amb una bona sola que s'adhereixi bé a terra.
- No anem carregats. Cal portar l'imprescindible.
- És recomanable indicar a algú l'itinerari que seguirem. En cas de pèrdua pot ser important, ja que s'ha de tenir present que la cobertura dels mòbils no arriba a tot arreu.

1. Sant Pere de Riu (Maresme)

La primera de les cases de colònies d'aquesta guia es troba al Maresme, relativament a prop de la costa, fet que permet gaudir de la muntanya i de la platja.

Sant Pere de Riu és una església amb la seva rectoria, actual casa de colònies. Està enlairada al vessant est d'un petit promontori que domina la vall de la riera de Pineda o de Riu, una vall de la Serralada Litoral a tocar la plana costanera del Maresme, prop de Santa Susanna i Pineda de Mar.

L'església té una façana barroca i l'estructura, el campanar i l'absis romànics. Se'n té constància des del 1185. A llevant, darrere de l'absis, hi ha un comunidor, conegut com el Mirador; és una construcció destinada a beneir el temps i les collites i a pregar contra les tempestes. Al camí d'accés hi havia (a 35 m) enterraments medievals.

Accessos

Des de l'autopista C-32, si es ve de Barcelona, cal sortir a Calella-Pineda-Santa Susanna, agafar l'N-II cap a Girona i, després de Calella i just abans d'entrar a Pineda de Mar, agafar a l'esquerra la carretera que va cap al Montnegre. Si es ve des de Girona per l'N-II cal sobrepassar Pineda de Mar, i agafar l'esmentada carretera a la dreta.

La carretera es dirigeix cap a les muntanyes, i un cop passada l'autopista, just a tocar el molí de Can Marquès, es pren una pista a la dreta que puja i ens porta a Sant Pere de Riu.

Itinerari 1.1

La torre de Sant Jaume, l'aqüeducte romà i el molí fariner de Can Marquès

(a peu - amb cotxe - en bicicleta)

Abans d'arribar a Sant Pere, es poden veure algunes coses interessants, la torre de Sant Jaume una mica apartada, l'aqüeducte romà a prop del camí i el molí fariner de Can Marquès a tocar la pista. Naturalment es poden anar a visitar des de la casa, però com que estan abans d'arribar, descrivim l'itinerari des de Pineda.

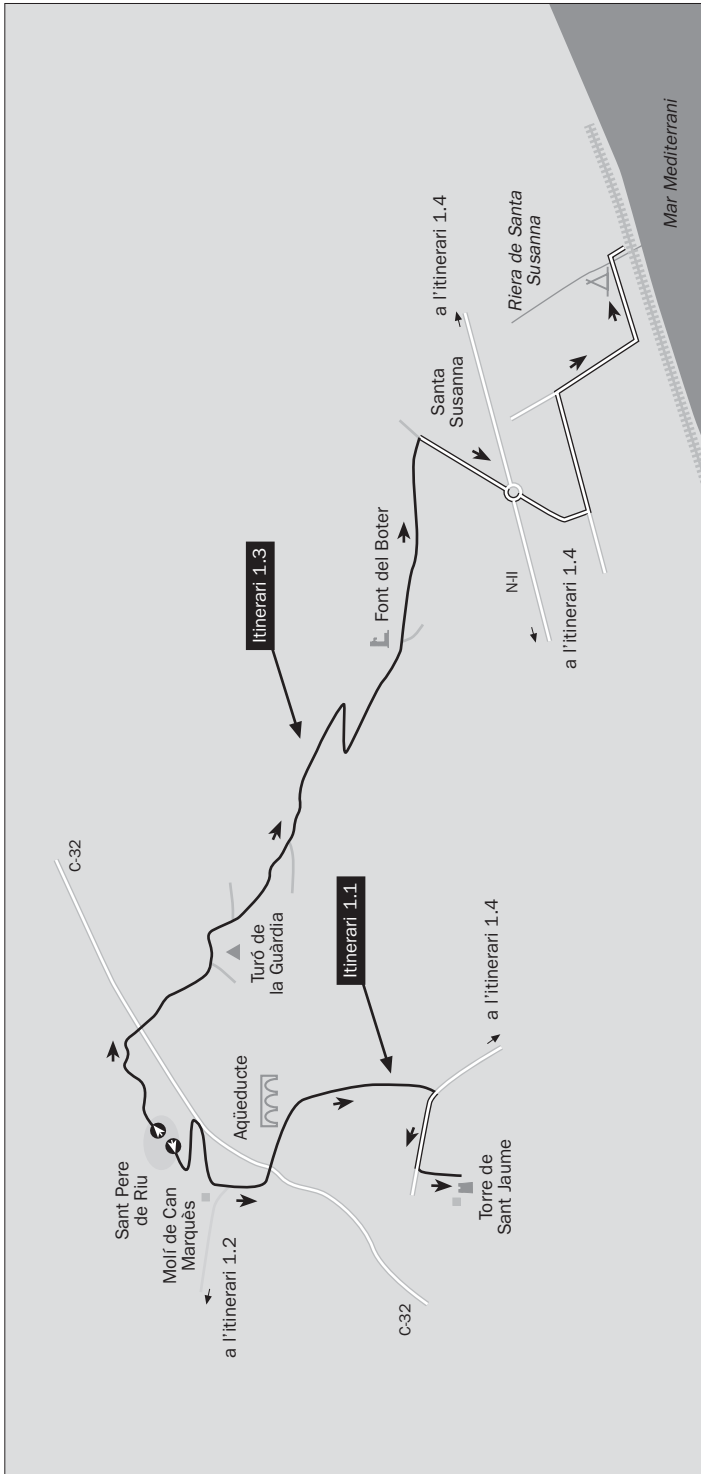
Seguint el camí d'accés a la casa, des de Pineda, i conegut com el passeig d'Hortsavinyà, trobem, abans de travessar l'autopista a l'esquerra, una carretera que ressegueix el camí de Can Martorell, que cal prendre fins a trobar a l'esquerra la carretera de Sant Jaume. Seguim aquesta carretera i, a tocar el mas Castellar, ja es pot veure **la torre de Sant Jaume**, la construcció fortificada més ben conservada de la zona. És una torre de defensa rodona, com la majoria de les que es van construir per la costa entre els segles XIV i XVII per controlar les invasions dels corsaris.

Continuant per la pista d'Hortsavinyà, i abans de passar per sota l'autopista, a prop de Can Cua, tenim a la dreta quatre arcades d'un **aqüeducte romà** construït entre els segles I i III dC, que recollia les aigües d'un petit congost de la vall de Sant Pere de Riu, a prop de Can Bufí, amb una longitud de 3,5 km i un desnivell de 40 metres. I, més endavant, just a tocar la pista que puja a Sant Pere de Riu trobem el **molí fariner de Can Marquès**, restaurat el 2003, que, probablement, aprofitava l'aigua de l'aqüeducte per omplir la gran bassa situada a la part superior i que servia per moure les moles.

Fitxa tècnica

- Distància: 2,5 km (anada i tornada de Sant Pere de Riu).
- Durada: 2 h.
- Desnivell: Sant Pere de Riu, 100 m; camí de Can Martorell, 25 m.
- Dificultat: Fàcil.
- Cartografia: *Maresme*. Escala 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Barcelona.
- Adreça web: www.santasusannna.org.

Itinerari 1.2

El turó de Montpalau

(a peu / de dia o vespre-nit)

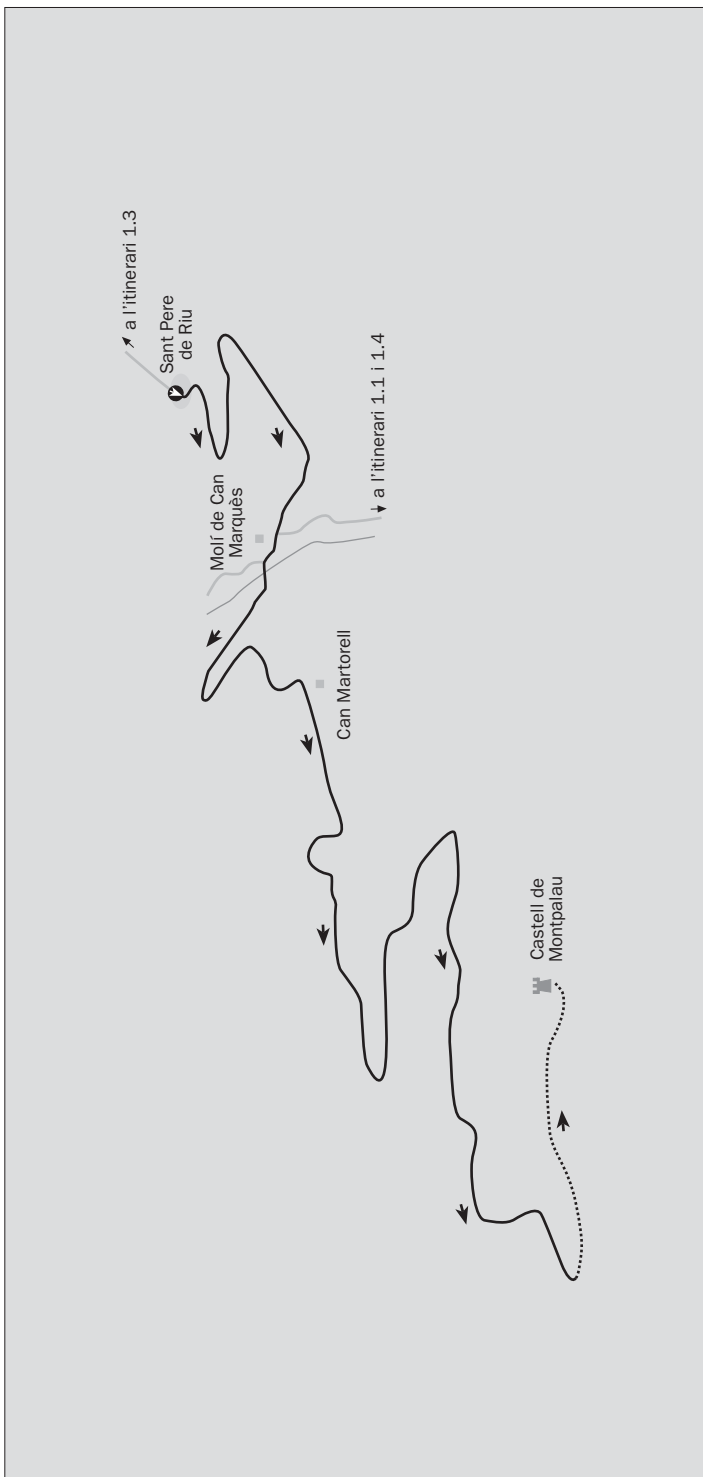
A l'altra banda de la riera de Pineda, sobresurt un turó, al capdamunt del qual hi queden les restes del castell de Montpalau, estratègicament situades tot dominant la plana costanera i l'accés a la muntanya. Aquesta sortida també es pot fer cap al tard, quan es comencen a encendre les llumetes de la costa.

Baixem a la pista de Pineda a Hortsavinyà, on cal anar cap a la dreta i continuar per la pista que surt enfront del molí de Can Marquès, indicada com a PR-C 146. Travessem la riera i en principi hi continuem paral·lels. Girem i comencem a pujar. Davant l'accés a la masia de Can Martorell, anem cap a la dreta. La pista puja tot fent alguns revolts, voreja el turó i baixa una mica. A l'arribar a una esplanada, cal seguir el camí de l'esquerra (hi ha un pal que indica Montpalau). Continuem per una forta pujada fins a arribar a un collet, on continuem per un caminet força emboscat cap a la dreta. Deixem un forat d'alguna antiga construcció a la dreta i sortim del bosc per arribar a les restes del **castell de Montpalau**.

El turó de Montpalau, a l'esquerra, i l'església de Sant Pere de Riu, a la dreta

El castell ens rep per la part més ben conservada, un mur de pedra orientat cap al sud. Girem i veiem l'única finestra que queda al mur de llevant. Podem pujar i observar les restes de la torre cilíndrica de l'homenatge. De la fortalesa medieval solament alguns murs ens indiquen que el recinte tenia forma quadrada. A sota hi havia restes d'un poblat ibèric. L'únic vestigi de l'antiga capella del castell, dedicada a sant Miquel, documentada al segle XII, és un mur situat al nord.

Durant els segles XI, XII i XIII fou la seu de la baronia dels Montpalau, que comprenia les parròquies d'Arenys, Sant Iscle de Vallalta, Sant Cebrià de Vallalta, Hortsavinyà, Vallgorguina i gran part de Sant Pere de Riu (o Pineda) i Santa Maria de Pineda.

La panoràmica que es domina, especialment de la costa, és força àmplia: Blanes, Malgrat, Santa Susanna (a l'interior), Pineda i Calella.

Fitxa tècnica

- Distància: 3 km (anada).
- Durada: 2 h (anada i tornada).
- Desnivell: Sant Pere de Riu, 100 m; riera de Pineda, 40 m; turó de Montpalau, 260 m.
- Dificultat: Fàcil.
- Època: Tot l'any.
- Cartografia: *Maresme*. Escala 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Barcelona.
- Adreça web: www.santasusanna.org.

